

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/113/2017
Identifikačné číslo spisu: 5615204789
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Danica Kočičková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5615204789.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletých: K. Z., nar. XX. X. XXXX a V. Z., nar. XX. X. XXXX, bývajúcich u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: matky E. Z., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom V., B., zastúpenej Mgr. Annou Angelovičovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Slánska 20A a otca K. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom v Y., I., o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/50/2015, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5CoP/64/2016 z 31. januára 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) č. k. 9P/50/2015-546 z 28. júna 2016, ktorým okresný súd v zmysle ust. § 121 zák. č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj „C. m. p.“) zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/200/2010-250 z 9. februára 2012 v časti o bežnom výživnom, tak že znížil vyživovaciu povinnosť otca detí v rozsahu uvedenom vo výroku rozhodnutia; návrh matky detí na zvýšenie výživného zamietol. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie vecí, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie v súlade s ust. § 220 C. s. p. odôvodnil. Konštatoval, že matka detí v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a prijaté právne závery. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal aj zo zásady potenciality príjmov povinného rodiča (v danom prípade otca detí), pričom zdôraznil, že snaha povinného rodiča znížiť vyživovaciu povinnosť je v zákone eliminovaná tak, že pri určovaní výšky výživného súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného rodiča, ale vychádza aj z jeho potencialných príjmov, teda z príjmov,

ktoré by dosahoval, resp. by mohol dosahovať vzhľadom na svoj vek, vzdelanie, zdravotný stav, prax a pod. S ohľadom na uvedené, nepovažoval odvolacie námietky matky detí za opodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dňa 13. 4. 2017 matka detí (ďalej v texte aj „dovolateľka“) prostredníctvom svojej, v tom čase splnomocnenej právnej zástupkyne dovolanie, v ktorom uviedla, že dovolanie podáva podľa ust. § 421 C. s. p., pretože „rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade ani s judikatúrou, ani so základnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku“. Zároveň uviedla, že odvolací súd svoje rozhodnutie len stručne odôvodnil, keď vysvetlil prečo má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Zdôraznila, že existuje množstvo judikatúry, ktorá sa venuje otázke zohľadňovania podstatných faktorov pri určovaní výživného na maloleté deti. Na túto judikatúru nebral odvolací súd zreteľ, pričom nezohľadnil ani vlastnú judikatúru (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5CoP/18/2015). V dovolaní ďalej spochybnila záver súdu prvej inštancie akceptovaný odvolacím súdom, že „majetkové pomery otca detí sa od posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti nezmenili a preto ich netreba pri tomto rozhodovaní brať do úvahy“. Uviedla, že ak v predchádzajúcom konaní pri určení výšky výživného súd zohľadnil skutočnosť, že otec detí sa dobrovoľne vzdal majetku („funkčnej a prosperujúcej firmy“) a rozhodol tak, akoby tento majetok mal, tak v ďalšom konaní je potrebné tento fakt ovplyvňujúci výšku vyživovacej povinnosti otca detí zohľadniť tiež, pretože nezanikol a malo by sa naň prihliadať do konca trvania jeho vyživovacej povinnosti. V uvedenej súvislosti dovolateľka uviedla, že neobstojí záver súdu postavený na tom, že otec detí je nemajetný. Zdôraznila, že k tejto otázke neexistuje relevantná judikatúra a navrhla, aby najvyšší súd k nej zaujal stanovisko, „ktoré bude vodítkom v podobných prípadoch“. Ďalej navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/64/2016 -686 z 31. 1. 2017 zmenil alebo aby ho spolu s rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/50/2015-546 z 28. 6. 2016 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Otec detí vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľka síce v súvislosti s dovolacím dôvodom poukázala na ust. § 421 C. s. p., avšak nikde v dovolaní neuviedla konkrétnu judikatúru odvolacieho súdu, ktorú považuje vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti, prípadne vo vzťahu k metodike jej určenia za ustálenú prax odvolacieho súdu, tak ako to vyplýva z ust. § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Ďalej uviedol, že do 1. 7. 2017, kedy vstúpili do platnosti nové procesnoprávne predpisy, bolo dovolanie v konaniach podľa zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“) prípustné len výnimočne, a aj to najčastejšie v prípadoch, keď konanie, v ktorom bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd uvedených pod písmenom a/ - g/ ust. § 237 zák. č. 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku. Napriek tomu rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúce sa vyživovacej povinnosti existujú a spolu s rozhodnutiami Ústavného súdu SR tvoria ustálenú súdnu prax. V nadväznosti na uvedené poukázal otec detí vo vyjadrení k dovolaniu na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 6/2014, kde dovolací súd pripustil dovolanie z dôvodu závažných procesných väd, rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie a na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 730/2014, ktorým ústavný súd ústavnú sťažnosť podanú v súvislosti s opätovným rozhodnutím odvolacieho súdu v danej veci ako zjavne neopodstatnenú zamietol, pričom zdôraznil, že predmetné rozhodnutie ústavného súdu je pre rozhodovacia prax vo veci výživného významné, pretože ústavný súd sa v ňom vyjadril aj k spôsobu dokazovania vykonaného odvolacím súdom v konaní o určení výživného. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie matky detí odmietol, pretože nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ust. §§ 431 až 435 C. s. p., alebo aby dovolací súd dovolanie zamietol, pretože nie je dôvodné.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu matky detí uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme detí, pričom určenie výšky výživného ponechal na rozhodnutie súdu.

5. Matka detí vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka a otca detí k dovolaniu poukázala na to, že finančná situácia domácnosti otca detí, ktorý sa po rozvoде s matkou detí opäť oženil je podstatne priaznivejšia ako jej finančná situácia. Poprela tvrdenia otca detí, že si neadekvátnym spôsobom zisťuje

skutočnosti týkajúce sa jeho majetkových pomerov na účely prebiehajúcich súdnych sporov, pričom spochybnila tiež jeho argumenty súvisiace so zisťovaním pomerov oboch rodičov pre účely určenia výšky vyživovacej povinnosti otca detí.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.) a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby dovolací súd mohol vecne preskúmať dovolanie, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov vyriešenia právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a/ až c/ ust. § 421 ods. 1 C. s. p. a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré patrí okrem iného riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.) .

12. V preskúmvanej veci dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že podáva dovolanie podľa ust. § 421 C. s. p., pretože rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré sa týka výživného nie je v súlade s judikatúrou (§ 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.) ani so základnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Z obsahu dovolania však vyplýva, že dovolateľka si uplatnila aj dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., keďže v texte dovolania vo vzťahu k právnej otázke (opakovaného) zohľadnenia zmeny majetkových pomerov povinného rodiča, ktorá nastala v dôsledku toho, že sa v istom konkrétnom čase dobrovoľne vzdal majetku tým, že ho previedol na niekoho iného, uviedla, že „ k tejto otázke neexistuje relevantná judikatúra a preto navrhuje, aby najvyšší súd zaujal k tejto otázke stanovisko, ktoré bude vodítkom v podobných prípadoch“.

13. Pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., dovolací súd uvádza, že dovolateľka tento dovolací dôvod nevymedzila spôsobom aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 C. s. p. v spojení s ust. § 421 ods. 1 písm. a) tohto právneho predpisu. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, bez toho aby dovolateľ poukázal na tie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré pre konkrétnu právnu otázku tvoria ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho

súdu. V uvedenej súvislosti dovolací súd uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu nemožno považovať rozhodnutia krajského súdu vydané v podobnej veci. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nie je dovolacím dôvodom spadajúcim pod ust. § 421 C. s. p. Ak teda dovolateľka mienila namietat' nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako tzv. „zmätočnosť“ vadu podľa ust. § 420 písm. f) C. s. p., mala tak v dovolaní výslovne uviesť. Navyše, rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno podľa názoru súdu dovolacieho vytknúť nedostatočné odôvodnenie, pretože v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s odôvodnením ktorého sa dovolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 2 C. s. p. v celom rozsahu stotožnil, zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku upraveným v ust. § 220 ods. 2 C. s. p.

14. Dovolateľka, tak ako bolo vyššie uvedené, prípustnosť dovolania odôvodnila aj ust. § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., a to pokiaľ ide o právnu otázku súvisiacu so zmenou pomerov na strane povinného rodiča ako jednej z podmienok zmeny súdneho rozhodnutia alebo dohody o výživnom (ust. § 78 Zákona o rodine), keď tvrdila, že zmenu pomerov na strane povinného rodiča, vyvolanú jeho dobrovoľným vzdaním sa majetku, by mal súd brať do úvahy počas celého obdobia trvania jeho vyživovacej povinnosti a nielen v súvislosti s tým rozhodnutím o výživnom, pred vydaním ktorého bezprostredne k takejto zmene pomerov na strane povinného rodiča došlo. V uvedenej súvislosti dovolací súd uvádza, že dovolanie v tejto časti nemožno považovať za prípustné ani z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., pretože otázka zmeny pomerov v súvislosti so zmenou výživného už bola v predchádzajúcom období dovolacím súdom riešená, napr. v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené pod R 72/1965 alebo R 27/1974. Z uvedených rozhodnutí jednoznačne vyplýva, že pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať pomery ustálené v čase skoršieho rozhodnutia s pomermi v čase nového rozhodnutia a len pokiaľ došlo k takej ich zmene, ktorá je podstatná, možno konštatovať, že táto zmena odôvodňuje zmenu súdneho rozhodnutia, či dohody o výživnom. Nie je teda možné jednu a tú istú okolnosť, zohľadnenú v skoršom rozhodnutí, brať do úvahy opakovane pri každom novom návrhu na zníženie, či zvýšenie výživného.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie matky detí podľa ust. § 447 písm. f) C. s. p. odmietol.

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj „C. m. p.“), tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.